

SISÄASIAINMINISTERIÖ

19. 04. 2013

INRIKESMINISTERIET

VASTUULLINEN LAHJOITTAMINEN RY

5.4.2013

Sisäasiainministeriö / Poliisiosasto**Rahankeräyslain muuttamista koskeva lainsäädäntöhanke**

Vastuullinen Lahjoittaminen VaLa ry on esittänyt ministeriölle parin kuluneen vuoden aikana huolestumisensa rahankeräyslain ja -lupakäsittelyn suhteen. VaLa on tyytyväinen siitä, että ministeriö on asettanut lainsäädäntöhankkeen ja toivoo, että muutoksilla kehitetään yhteisöjen rahankeräyksen toimivuutta sekä edistetään lahjoittamiskulttuuria Suomessa. Hanke on myös osoitus siitä, että hallitusohjelman tavoitetta vahvistaa kansalaisjärjestöjen toimintaedellytyksiä toteutetaan selkeyttämällä varainhankintaa rahankeräyslakia muuttamalla.

Vastuullinen Lahjoittaminen ry VaLa esittää ministerölle ehdotuksia lahjoittajaystävällisemmän ja yhteisöjen kannalta toimivamman rahankeräyslain kehittämiseksi.

Hallitusohjelmaan viitaten VaLa kokee haasteelliseksi kansalaisjärjestöjen suuren merkityksen toteutumisen suomalaiselle demokratialle ja ihmisten hyvinvoinnille, jos yhteisöjen toiminnan käynnistäminen ja varojen hankkiminen edellyttää monimutkaista ja tulkinnan varaista lainsäädäntöä. Kansalaisyhteiskunnan tavoitteiden toteuttamiseksi yksi tärkeimpiä haasteita on reagoida nopeasti yhteiskunnan ongelmakohtiin. Nykyisessä lainsäädännössä ja viranomaispalvelussa niin yhdistys-, säätiö-, vero- kuin rahankeräyslain osalta nopeaan reagointiin ei välttämättä ole mahdollisuuksia. Virallisten statusten hankkiminen toiminnan ja sen rahoittamisen mahdollistamiseksi on hidasta.

Yhteisöjen kannustaminen oma varainhankintaan kuten rahankeräykseen, joilla järjestöt saavat kosketuksen laajempaan yleisöön, olisi suotavaa. Tämä edellyttää viranomaisten ja järjestöjen yhteistyön lisäksi yhteistyötä eri viranomaisten kesken. Eri hallinnonalojen ja viranomaisten järjestöille tarjoamia palveluja ja tukemisen muotoja olisi hyvä johdonmukaistaa ja harmonisoida.

VaLa esittää, että rahankeräyslain tulee olla siten muotoiltu, että viranomaisten tulkinta on selkeää ja tasapuolista. Lain tulisi edistää yhteisöjen varainhankinnan ja rahankeräysten toimivuutta sekä helpottaa kansalaisten lahjoittamisen mahdollisuutta.

Luvan saaja ja rahankeräysten kohteet

VaLa esittää, että rahankeräysoikeuden saamisen edellytyksenä on yleishyödyllisyys. Nykyisestä laista (6 ja 7 §) poiketen rahankeräystahon toiminnan ei tarvitsisi olla yksinomaan yleishyödyllistä, vaan esimerkiksi verottajan arviota yleishyödyllisyydestä (tuloverolaki 22 §) voitaisiin pitää lähtökohtana. Rahojen kerääminen kerääjätahon yleishyödylliseen toimintaan ja sen toteuttamisen tukemiseen määrittelee sen, että varoja voi kerätä laajasti, eikä määrittely estä varojen käyttöä esimerkiksi hallintokuluihin, jotka kuuluvat yleishyödylliseen toimintaan.

Rahankeräyksillä saadut lahjoitukset ovat vastikkeettomia. Kerääjätaholla voi olla muuta rahoitusta esimerkiksi elinkeinotoimintaa ja jäsenmaksuja: näihin sovelletaan kyseisiä lakeja muunmuassa yhdistys- ja verolakeja.

Lupamenettely ja valvonta

Lahjoittamiskulttuurin kehittämisen kannalta on tärkeää, että kansalaiset saavat luotettavasti ja avoimesti tietoa tukemisen kohteista ja lahjoitusmahdollisuuksista. **VaLa esittää, että rahankeräysoikeuden saamiseksi on olemassa lupamenettely.** Nykyisen lain 10 § määrittelyä luvan hakemisesta kehitetään toimivammaksi ja joustavammaksi, niin että se mahdollistaa rahankeräyksien käynnistämisen helpommin ja nopeammin. Myös kansalaisten mahdollisuutta saada tietoa keräyksistä on tarve kehittää.

VaLa esittää, että rahankeräysten vastuullisuuden varmistamiseksi panostetaan keräysten toteutuksien ja tuottojen käytön valvontaan. Laissa 20, 21 ja 26 § määritellyjä viranomaistehtäviä on mahdollisuus tehostaa. Rahankeräysten raportointia on yhteisöjen kannalta toimivinta käsitellä tilikausittain. Läpinäkyvä ja vertailukelpoinen raportointi lisää eettisyyttä varainhankinnassa.

Lupa-aika sekä keräystavat

Monen yhteisön toiminta on laajamittaista, ammattimaista ja jatkuvaa. Tämä toiminta vaatii samankaltaista rahoitusta myös rahankeräyksen osalta. Viitaten lain 8 ja 11 § **VaLa esittää toimijoille mahdollisuutta valtakunnallisen ja toistaiseksi voimassa olevan luvan hakemiseen.**

Rahankeräyslupaperustelujen olennaisin osa on keräyskohde, mihin varoja käytetään. Varainhankinta-ala kehittyy vauhdilla ja uusia tapoja pyytää lahjoituksia innovoidaan koko ajan. **Laissa voidaan määritellä lailliset keräystavat ilman, että niitä tarvitsee luvanhakijan luetella keräystavoikseen.**

Nykyisen rahankeräyslain tarkoitukset mahdollistaa yleishyödyllisen toiminnan rahoittamiseksi järjestettävät rahankeräykset sekä estää epärehellinen toiminta rahankeräysten yhteydessä ovat kannatettavia tavoitteita myös vireillä olevassa lainsäädäntöhankkeessa. VaLa kiittää ministeriötä mahdollisuudesta tuoda järjestöjen ääni kuuluviin rahankeräyslainsäädännön kehittämisessä.

Ystävällisin terveisin

Vastuullinen Lahjoittaminen ry

Tiina Saukko
hallituksen puheenjohtaja

Pia Tornikoski
pääsihteeri

Vastuullinen Lahjoittaminen ry - Ansvarsfullt Donerande rf on vuonna 2004 perustettu varainhankintaa harjoittavien yleishyödyllisten yhteisöjen yhteistyöverkosto. VaLan jäsenjärjestöt: *Amnesty International Suomen osasto ry, Centrum Balticum -säätiö, Saaristomeren Suojelurahasto, Crisis Management Initiative, Eläinsuojeluliitto Animalia ry, Electronic Frontier Finland EFFI ry, FIDA International, Greenpeace Pohjola ry, HelsinkiMissio ry, Kirkon Ulkomaanavun Säätiö, Kuurojen Liitto ry, Liikunnan Kehitysyhteistyö LiiKe ry, Maailman Luonnon Säätiö - World Wild Life Fund for Nature Suomen rahasto, Patmos Lähetyssäätiö, Pelastakaa Lapset ry, Plan Suomi Säätiö, Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö, Solidaarisuus, SOS-lapsikyläsäätiö, Suomen lasten ja nuorten säätiö, Suomen Luonnonsuojeluliitto, Suomen Sydänliitto ry, Suomen UN Women ry, Suomen World Vision ry, Sylva ry, Syöpäsäätiö, Taksvärkki ry, Tuomasyhteisö, UFF U-landshjälp från Folk till Folk Finland rf, Väestöliitto ry ja Zonta International Piiri 20 ry.*